

Nádszálcsapda – egy új módszer a nádasok pókfaunájának megismeréséhez

Szinetár Csaba, Kancsal Béla, Török Tamás

Nyugat-magyarországi Egyetem Természettudományi Kar Biológia Intézet

9700 Szombathely, Károlyi G. tér 4. e-mail: szcsaba.bdtf@gmail.com

A nádasok, mint tipikus vizes élőhelyek kutatása egyre nagyobb figyelmet kap Európában. Számos nemzeti park létesült ezek megőrzése érdekében, továbbá több nemzetközi egyezmény is igyekszik ezek fennmaradását szolgálni. Részben kutatás-módszertani okokra vezethető vissza, hogy egyes állatcsoportok, köztük a nádasokban élő pókok ismerete ma is hiányos. A közelmúltbeli hazai kutatások már eddig is számos új eredménnyel szolgáltak, de feltételezhető, hogy új és standardizálható mintavételi módszerek további értékes információkkal szolgálhatnak a nádasokról. Ennek érdekében tesztelünk egy új mintavételi eljárást. Vizsgálatainkat a Balaton, a Fertő, a Velencei-tó, valamint a Sumonyi-halastavak nádasaiban végeztük.

Az új módszer ötletét az a megfigyelés adta, mely szerint a „feltört”(lyukas) nádszálakban gyakran találunk pókokat és más ízeltlábúakat, amelyek búvóhelyként, ivadékgondozó helyként, telelőhelyként stb. hasznosítják a nádszálak üregét.

Feltételeztük, hogy amennyiben a „feltört nád” mennyisége limitált forrás a nádasban, akkor a mesterségesen kihelyezett „feltört nádat” (felnyitott és nádszálakra rögzített „nádszálcsapdákat”) is elfoglalják a pókok. (Analógia: Az odvas fákban szegény erdőben a mesterséges fészekodúk preferált költőhelyei a madaraknak.)

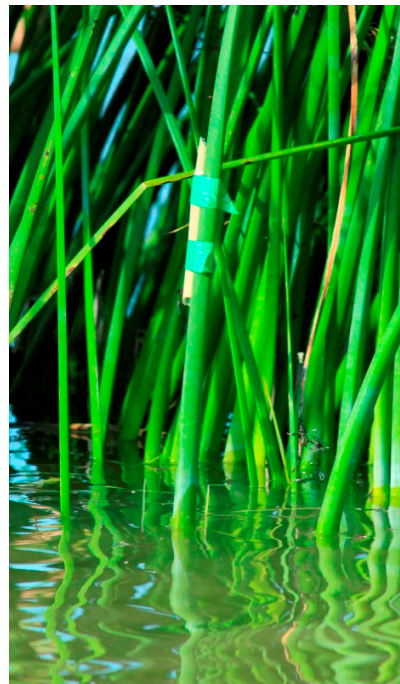
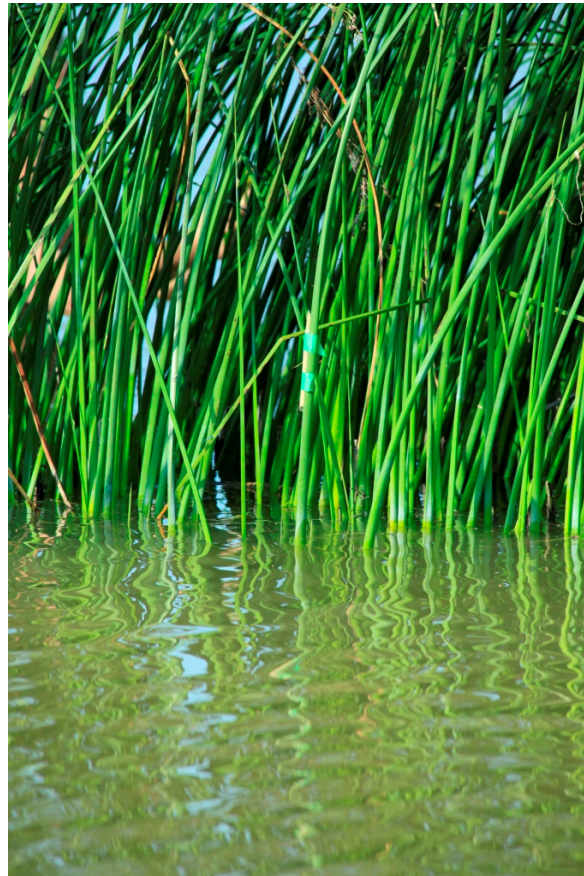
A 2010 augusztusában kezdett vizsgálatainkból eddig kapott eredmények alapján elmondható, hogy:

- 1., A nádszálcsapdák hatékonyan működnek. Betelepülésük 28 és 85% között változik a különböző gyűjtőhelyeken és gyűjtési időszakokban (nyár, tél).
- 2., A módszerrel gyűjthető ízeltlábúaknak több mint 85%-a pók.
3. Számos ritka, élőhely-specialista fajt eredményesen mutatható ki.
4. Új ismereteket gyűjthetünk a nádaslakó fajok fenológiájáról, párválasztási és ivadékgondozási stb. viselkedéséről, illetve a fajok interakcióiról (együttes teleléséről, predációs és parazitológiai kapcsolatairól).

5. Néhány konkrét összehasonlító vizsgálatot végeztünk a módszer alkalmasságának tesztelésére.

Prezentációnkban ezekről az első eredményeiről számolunk be.

Kutatásainkat 2010 nyarától TÁMOP4. 2.1/b pályázat támogatásával végezzük.

„Nádszálcspádák”

Fotó: Kovács Péter, 2011